

2020-08-27
A2020/01801/IAS

Arbetsmarknadsdepartementet

Statskontoret
Box 396
101 27 Stockholm

Uppdrag att kartlägga kommunernas mottagandeverksamhet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att göra en kartläggning av hur kommunernas verksamhet för mottagandet av nyanlända är organiserat och hur ansvaret för mottagandet är fördelat inom kommunen.

I uppdraget ingår att kartlägga

- hur kommunernas mottagandeverksamhet är organiserad och om den sker i samverkan med andra kommuner eller aktörer
- hur ansvaret för mottagandet är fördelat inom kommunerna
- vilka särskilda insatser kommunerna finansierar med schablonersättningen för mottagandet av nyanlända
- hur verksamheter och insatser på området följs upp
- hur den statliga ersättningen generellt hanteras och hur schablonersättningen fördelas på olika verksamheter inom kommunerna.

I kartläggningen ska eventuella skillnader i verksamhet och åtgärder avseende nyanlända som anvisats till kommunen inklusive vidarebosatta, nyanlända som bosatt sig på egen hand i kommunen, ensamkommande barn och unga respektive anhöriga beaktas. Vidare ska skillnader avseende ålder och kön belysas. Kartläggningen ska även belysa skillnader i verksamhet och organisation mellan olika typer av kommuner.

Uppdraget ska genomföras i dialog med Arbetsmarknadsdepartementet.

Statskontoret ska inhämta information och synpunkter från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Statskontoret ska redovisa uppdraget skriftligen till regeringen (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 1 april 2021. En muntlig redovisning ska göras senast den 1 februari 2021.

För genomförande av uppdraget får Statskontoret rekvirera högst 500 000 kronor från Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet). Kostnaderna ska belasta det under utgiftsområde 13 uppförda anslaget 1:1 Etableringsåtgärder, anslagsposten 2 Uppföljning och utvärdering av integrationen. Medlen utbetalas efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska lämnas senast den 1 december 2020. Medel som inte nyttjats ska återbetalas senast den 31 mars 2021. Rekvisition och återbetalning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Personer som får uppehållstillstånd i Sverige omfattas som regel av samma regelverk som andra personer som är bosatta i landet. Det finns därutöver vissa regler som tar sikte på gruppen nyanlända. Kommunerna, regionerna, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, länsstyrelserna, Försäkringskassan, Skatteverket och Centrala studiestödsnämnden är myndigheter med ansvarsområden som alla har betydelse för nyanländas etablering.

Staten ersätter kommunerna för vissa kostnader för mottagandet av nyanlända som omfattas av förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (kommunersättningsförordningen). Basen är den schablonersättning som betalas ut för alla nyanlända som tas emot i kommunen (10 § kommunersättningsförordningen). Den avser vissa kostnader för mottagande och riktade insatser till nyanlända under den första tiden i Sverige.

Schablonersättningen betalas ut till kommuner med ett fastställt belopp per mottagen person. Beloppet betalas ut i omgångar under en period på två år. För 2020 är schablonbeloppet 146 100 kr för personer som inte har fyllt 65 år och 82 100 kronor för personer som har fyllt 65 år. Ersättningen avser kostnader för:

1. mottagande och praktisk hjälp i samband med bosättning,
2. särskilda introduktionsinsatser inom skola, förskola, fritidshem och sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen (2010:800),
3. kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning för den som har rätt att delta i sådan utbildning enligt skollagen,
4. sådan kommunal vuxenutbildning som särskilt anpassats för utlänningar som omfattas av 14 § förordningen (2017:820) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare,
5. samhällsorientering,
6. tolkning, och
7. andra insatser för att underlätta etablering i samhället.

För personer som inte har fyllt 65 år ingår även viss ersättning för kostnader för ekonomiskt bistånd och för administration av ärenden om sådant bistånd i schablonersättningen.

Under 2019 betalades 6 309 miljoner kronor ut i schablonersättning, vilket motsvarade 53 procent av utgifterna på anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktmottagande under utgiftsområde 13. Ett schabloniserat belopp innebär att kommunen har frihet att bestämma hur medlen används. Det saknas idag en övergripande bild av hur kommunernas mottagandeverksamhet är organiserad och vilken typ av insatser som kommunerna tillhandahåller till nyanlända som tas emot i kommunen.

På regeringens vägnar

Åsa Lindhagen

David Andersson

Kopia till

Justitiedepartementet/EMA, SIM

Socialdepartementet/SOF

Finansdepartementet/BA, K, SFÖ

Utbildningsdepartementet/GV, S

Sveriges Kommuner och Regioner